

Лясы — наша багацце (1 стар.)
Г. Кісалеў. Важныя, надзвычайныя задачы (2 стар.)
Рэспубліканская нарада работнікаў культуры (2 стар.)
3 літаратурнай сладчыня Юлія Таўбіна (3 стар.)
А. Васілеўская. Майстар скульптуры (3 стар.)
А. Рылько. Заўвагі ў два адрасы (4 стар.)
Н. Юркевіч. Штамп і тут не дарэчы (4 стар.)

ПАДАГУЛЬНЯЕМ РАЗМОВУ ЧЫТАЧА

Лясы — наша багацце

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...
Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

Лёс нашых лясоў не можа не хваляваць шырокае грамадства...
Гэтыя думкі ўзнікаюць у кожнага, хто ўздымае галаву ў бок нашых лясоў...

звыш 15 тысяч тамоў палітычнай, мастацкай, сельскагаспадарчай літаратуры...
Кожны год бібліятэка набыла больш за 10 тысяч кніг...

Урастае попыт на творы беларускіх аўтараў...
Тут часта просіць апавесць «Я Забалюці дзець» Я. Брыля, раманы «Сын» Р. Мурашкі...

Чатыры перасоўкі накіраваны ў калгас імя Варашылава...
Сярод кніг многа твораў беларускіх аўтараў. Цікава ў бібліятэцы і наглядная агітэлія...

Нядаўна Міністэрства культуры БССР прысвоіла Смалевічскай раённай бібліятэцы назву «Лепшая бібліятэка рэспублікі».

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

Вялікую работу па прапагандае кнігі праводзіць Раіса Самавалава...
Яна загадае перасоўнымі фондамі бібліятэкі. Цяпер на тэрыторыі раёна працуюць 26 бібліятэк-перасоўкаў.

У чыталюны залу прыйшлі свежыя газеты і часопісы.

Нядаўна ў гарадскім палітэду Смалевічскай была забудавана вуліца. Яе назвала імям земляка-жылца Пятра Купрыянава...

Калі новая вуліца, значыць, і новыя чытачы, вырашылі яны. У адзін з вечараў на вуліцу імя Купрыянава прыйшла загадкавая бібліятэка Марыя Федараўна Аляксандрава...

Вазьміце «У Забалюці дзець», — прапануе загадкава бібліятэкі М. Аляксандрава. — А што ў вас ёсць чытаць?

Добрыя кнігі многа... І Марыя Федараўна расказвала аб літаратуры, аб пісьменніках, раіла адну кнігу, другую.

Так Лебедзева стала чытачом бібліятэкі. Па наступную кнігу яна прыйшла ў бібліятэку сама і папрасіла «Самую Рубаню» Е. Папоўкіна.

А што тут новае? — пытаецца В. Шманай. Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал, што так неабходна для аднаактовай драматычнай праймаў...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Сустрэча кіраўнікоў Комуністычнай партыі і Совецкага ўрада з пісьменнікамі, мастакамі, скульптарамі і кампазітарамі

Шматлікія прадстаўнікі савецкай інтэлігенцыі праявілі падзяліны дзень 19 мая ў падмоўскай мясцовасці на ўрадавай дачы. Тут адбылася сустрэча кіраўнікоў Комуністычнай партыі і Совецкага ўрада з пісьменнікамі, мастакамі, скульптарамі, кампазітарамі.

Прадстаўнікі савецкай інтэлігенцыі цёпла сустрэлі таварышы Н. А. Булганіна, Л. М. Кагановіча, Г. М. Маленкова, А. І. Міхайлава, В. М. Молатава, М. Г. Первую, М. А. Суслана, Н. С. Крушчова, Л. І. Браўнэва, А. Т. Шпілава, Е. А. Фурцува, Н. М. Шверніка, А. Б. Арыстава, П. І. Беляева, П. Н. Пастэлава.

Для ўдзельнікаў сустрэчы быў дадзены абед, у час якога адбыўся абыякавы абмен думкамі па пытаннях літаратуры і мастацтва. З прамовамі выступілі таварышы Н. С. Крушчова, Д. Т. Шпілаў, А. І. Міхайлаў, К. А. Федзіна, А. А. Суркоў, Б. В. Ігансон, Т. В. Хранікіна, Л. С. Собалеў, К. М. Сіманюк, М. В. Ісакоўскі, С. В. Міхайлаў, А. Е. Барышчук, Е. А. Далатоўскі, М. Турсун-Зае, С. В. Герасімаў, Н. М. Грыбачоў, М. І. Алігер, Е. Е. Папоўкін. Затым адбыўся канцэрт майстроў мастацтваў.

Сустрэча прайшла ў абстаноўцы выключнай сардэчнасці і цёпліны. (ТАСС)

Агітбрыгада ў хлебаробаў

На магістралі паказалася не зусім звычайная машына, упрыгожана кветкамі, лозунгамі. Яна прынявае ўвагу праходзячых. З машыны чуваць песні. На машыне таблічка «Агітбрыгада абласнога Дома народнай творчасці і Віцебскага гарадскога Дома культуры».

Добрае пачынанне

Гомельскія абком ЛКСМБ і Дом народнай творчасці зрабілі добрую справу — ва ўсіх раёнах і гарадах вобласці правялі перадавыя вальныя конкурсы на лепшую пастаноўку аднаактовай п'есы беларускіх аўтараў.

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Гэтыя спектаклі з'яўляюцца сведчаннем росту майстэрства ўдзельнікаў самадзейнасці...
Пэса «Сон спраўдзіўся» напісана на надзвычай тэматы, з умменнем востра і лаканічна будавае дзямал...

Вечары песень

Цікавыя маладзёжныя вечары песень праводзіцца ў Палацы культуры профсаюзаў. Іх праграму складаюць творы мінудлых год, якія захавалі да гэтага часу высокую ідэяна-мастацкую якасць, сілу вялікага ўздзеяння на слухача. Выканаўцамі выступаюць не спецыяльныя запрошаныя салісты, а тыя, хто прысутнічае на вечары, той хор, які стыхійна ўзнікае ў глыбінні залы.

Першы вечар быў прысвечаны рэвалюцыйнай песні. Ажыццёва прайшоў нядаўна і другі песенны вечар, прысвечаны вакальнай творчасці эпохі грамадзянскай вайны. У зале прысутнічала моладзь Мінскага трактарнага завода, завода імя Варашылава і імя Кірава, камвольнага камбіната і іншых прадпрыемстваў сталіцы.

Ветэраны грамадзянскай вайны П. А. Папоў і А. М. Рос расказалі аб баявых эпізодах гераічных год, аб сустрэчах з Вадзімірам Ільічам Леніным. Затым усе прысутныя калектывы выканалі дзве народныя песні эпохі грамадзянскай вайны: «Партызанскую дэлегацыйную», «Пара-

Вечары песень

Цікавыя маладзёжныя вечары песень праводзіцца ў Палацы культуры профсаюзаў. Іх праграму складаюць творы мінудлых год, якія захавалі да гэтага часу высокую ідэяна-мастацкую якасць, сілу вялікага ўздзеяння на слухача. Выканаўцамі выступаюць не спецыяльныя запрошаныя салісты, а тыя, хто прысутнічае на вечары, той хор, які стыхійна ўзнікае ў глыбінні залы.

Першы вечар быў прысвечаны рэвалюцыйнай песні. Ажыццёва прайшоў нядаўна і другі песенны вечар, прысвечаны вакальнай творчасці эпохі грамадзянскай вайны. У зале прысутнічала моладзь Мінскага трактарнага завода, завода імя Варашылава і імя Кірава, камвольнага камбіната і іншых прадпрыемстваў сталіцы.

Ветэраны грамадзянскай вайны П. А. Папоў і А. М. Рос расказалі аб баявых эпізодах гераічных год, аб сустрэчах з Вадзімірам Ільічам Леніным. Затым усе прысутныя калектывы выканалі дзве народныя песні эпохі грамадзянскай вайны: «Партызанскую дэлегацыйную», «Пара-

Граматы ўдзельнікам мастацкай самадзейнасці

Нядаўна ў Старадарожскім раённым Доме культуры адбыўся канцэрт самадзейнасці. Пасля канцэрта лепшым выканаўцам уручаны ганаровыя граматы райкамаком. Сярод узнагароджаных — рабочы рамонік-будуўнік канторы Я. Кажамыкін, настаўніца беларускай сярэдняй школы № 1 В. Волахава, работніца пра-

Важныя, надзённыя задачы

Работнікі культуры — гэта актыўныя і адданыя працы людзі, якія пастаянна ўдзяляюць сваё жыццёвае асяроддзе на шляху да вышэйшага ўзроўня культуры і культуры народа. Таму надзвычай важна, каб кожная ўстанова культуры была цесна звязана з надзённымі патрабамі жыцця савецкага народа, з практыкай камуністычнага будаўніцтва. Толькі пры гэтых умовах будзе карысна і дзейна культурна-асветная работа.

Аналіз вынікаў работы за 1956 год паказвае, што ўстанова культуры Беларускай ССР прадавалі крыху лепш, чым у папярэдні — 1955 годзе і больш паспяхова справіліся са сваімі задачамі. Работнікі культуры рэспублікі, уступілі ў сацыялістычнае сабарніцтва з работнікамі культуры Літоўскай ССР, актыўна ўдзельнічалі ў арганізацыі і правядзенні культурна-асветнага ўзроўня на шырокай прапагандзе матэрыялаў XX з'езду КПСС. Прачытана каля 160 тысяч лекцый для 9,5 мільянаў людзей — гэта амаль на чатыры тысячы больш, чым у 1955 годзе. Важна адзначыць, што на сёл было прачытана больш 140 тысяч лекцый. У разе раёнаў лекцыі чытаюцца сістэматычна: па адной — дзве ў месяц у кожным населеным пункце.

Значная ўвага надавалася прапагандзе сельскагаспадарчых ведаў. Чыталіся лекцыі, праводзіліся гурткі, калектывы чыталі. Для калгаснікаў было настаяўлена 25 125 кіносеансаў сельскагаспадарчых фільмаў. Акрамя таго, праведзена агульнадзяржаўная канферэнцыя і таматочныя ведавы. Толькі на кінах К. Арлоўскага «Такім можа стаць кожны калгас» і «На высокім пасту» было наладжана звыш 1 200 таматочных вечароў і канферэнцый чытачоў.

1956 год з'явіўся годам значнага росту колькасці калектываў мастацкай самадзейнасці, павышэння іх ідэяна-мастацкага ўзроўню і выкарыстання мастацтва ў рэспубліцы цалкам працуе 11 500 самадзейных гурткоў, у якіх удзельнічаюць каля 165 тысяч чалавек. Яны паставілі каля 50 тысяч канцэртаў і спектакляў і абслуговалі звыш дзевяць мільянаў гледачоў. Многія калектывы мастацкай самадзейнасці актыўна рыхтуюцца да фестываляў. Асабліва выдзяляюцца Ашчэрніцкі хор Рэчыцкага раёна, хор калгаса «Новае жыццё» Турэўскага раёна, хор Юраўскага сельскага клуба Калінкавіцкага раёна, хоры Багушэўскага і Лельскага раённых дамоў культуры і многія іншыя калектывы.

Многія раёныя дамы культуры рэспублікі сталі сапраўднымі цэнтрамі культурна-масавай работы. Яны добраапрацаваны, набылі новы культурны абсталяванне, неабходную колькасць музычных інструментаў і праводзяць вялікую культурна-масавую работу.

Добры прыклад паказвае Уздзенскі раённы Дом культуры Мінскай вобласці (дырэктар Б. Гінаіскі, мастацкі кіраўнік Л. Абіняр). Па-першае, ён капітальна адрамантаваны і мае цалкам добра абсталяваную глядзельную залу на 300 месцаў, фойе, пакой для гурткоў мастацкай самадзейнасці, бібліятэку, пакой адпачынку, вышывальна-газетны, часопісны. Тут заўсёды чыста і ўтульна. Для гурткоў мастацкай самадзейнасці работы музычных інструментаў, піяніна, ёсць радыёвузел, магнітафон. На тэрыторыі Дома культуры абсталявана танцавальная пляцоўка, на якой у летні час праводзяцца танцы і гульні. У асобным пакоі абсталяваны агракабінет, у якім сабраны сельскагаспадарчыя экспанаты, малюнічыя дыяграмы.

Дом культуры трымае цесную сувязь з перадавікамі сельскай гаспадаркі і механізатарамі, арганізуе для іх вечары абмену вопытам, канцэрты, выступленні агітмастацкіх брыгад. За 1956 год агітбрыгада Дома арганізавала 33 выступленні, а за тры месяцы багучага года — 14 выездаў. На ініцыятыве Дома культуры пры сельскіх культасветустановах створана 15 агітмастацкіх брыгад, якія выступаюць перад калгаснікамі з цікавымі канцэртамі.

Пры Доме культуры працуюць хары і танцавальныя гурткі, акрамя таго, ёсць аркестры народных інструментаў, цымбалістаў, дзуквы аркестр, драмгурток, гурток баяністаў і акардэаністаў, кроў і шпідзі і іншыя.

Дом культуры жыць поўнакроўным творчым жыццём і аказвае значную дапамогу сельскім культасветустановам. Яго работнікі сістэматычна выязджаюць у калгасы, дамагаюць сельскім калектывам самадзейнасці і клубам.

Поўная работа была праведзена ў 1956 годзе па ўпарадкаванню бібліятэк у раённых цэнтрах. Адрэагта 80 новых сельскіх бібліятэк. Кніжны фонд бібліятэк рэспублікі павялічыўся за год на 1 368 тысяч экзэмпляраў.

У канцы мінулага года ў рэспубліцы праведзены агляд раённых бібліятэк, які садзейнічаў агульнаму ўздыму іх работы. Смалявіцкая, Касцюковіцкая і Клімавіцкая раёныя бібліятэкі выйшлі пераможцамі ў гэтым аглядзе, кожная з іх прыехвала званне «Лепшая бібліятэка рэспублікі». Іх дзейнасць заслужыла ўсялякай пахвалы і пераважання.

За добрыя паказчыкі ў рабоце ўзнагароджаны ганаровымі граматамі Міністэрства культуры БССР і БРК профсаюза работнікаў культуры Чарыкаўскага, Асіповіцкага, Лельскага, Ушацкага, Пухавіцкага, Жлобінскага, Калінкавіцкага, Новарудскага і Кобрынскага раённых бібліятэк.

Патрыятычны ініцыятыўны талачынаў, у рэспубліцы праведзена значная работа па добраапрацаванню культасветустановаў, у выніку чаго палепшылася іх матэрыяльная база, 221 клубная ўстанова пераведзена з прыватных памішаных у калгасныя. У Магілёўскай вобласці за кошт сродкаў грамадска-спартыўнага 46 сельскіх клубаў, у Маладзечанскай — 22, у Мінскай — 25. Па прапанове грамадскага Тумілавіцкага сельскага Дома культуры і Маладзечанскай вобласці пасаджана звыш 13 тысяч драваў і кустоў, зроблены 392 гэтыяныя вітэрыны, пабудаваны 33 спартыўныя пляцоўкі каля клубных устаноў. На вялікі пошук, гэтая работа не атрымала належнага размаху.

Перад работнікамі культуры стаіць задача павышэння ідэяна-тэарэтычнага ўзроўня масава-палітычнай і культурнай работы. Шырока скарыстоўваючы такія даступныя сродкі, як радыё, кіно, друк, шматлікія

Г. КІСЯЛЕУ,
міністр культуры БССР.

кадры інтэлігенцыі, культасветустановаў павінны ахапіць сваёй работай не толькі калгасныя брыгады, але і асобныя сем'і. Актыўна ўжываючы дасягненні савецкай навуцы і культуры ў жыцці і быт калгаснікаў — наша канкрэтная задача. Штодзённае правядзенне ў жыцці палітычнай нашай партыі складае аснову работы ўстаноў культуры.

ЦК КПСС патрабуе, каб у друку і вуснай прапагандзе асяцалася важнейшыя палітычныя падзеі перыяду падрыхтоўкі і правядзення Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, каб шырока папулярызавалася арганізуючая і пераўтваральная роля Камуністычнай партыі і яе правадыра В. І. Леніна.

Нам неабходна шырока скарыстаць у палітычнай рабоце сродкі насельніцтва матэрыялаў VII сесіі Вярхоўнага Савета БССР, які новы праўдзеныя клопаты партыі і ўрада аб далейшым эканамічным уздыме нашай Радзімы, як новы крок па шляху развіцця сапраўды народнай савецкай дэмакратыі.

Нядаўна адбыўся VII пленум ЦК КП Беларусі. Пленум абмеркаваў пытанне «Аб аздачках партыйных арганізацый рэспублікі па выкананню паставы ЦК КПСС і Савета Міністраў ССР ад 21 лютага 1957 года «Аб мерах уздыму сельскай гаспадаркі Беларускай ССР». Культурна-асветныя ўстановы павінны шырока прапагандаваць гэтыя рашэнні, дамагаюць масовым партыйным арганізацыям даваць уздыму сельскай гаспадаркі ў Беларусі ўжо ў 1957 годзе. Культурна-асветныя ўстановы павінны шырока прапагандаваць і праводзіць адпаведныя мерапрыемствы, каб у кожным калгасе, паліцэўскай брыгадзе, на жывёлагадоўчай ферме выконваліся канкрэтыя заданні па ўраджайнасці, па налож малака і па мясу. У час веснавой пасаўной кампаніі і летніх палевых работ культасветустановаў павінны разгарнуць работу агітмастацкіх брыгад, абавязваць якіх сістэматычна выступаць у калгасах, МТС і саўгасах.

Важнейшая форма палітычнай работы — лекцыяныя прапановы. Відомы, што ў разе раёнаў рэспублікі яна запущана. Нельга мірыцца з тым, што ў Мядзельскім, Ашчэрніцкім, Акіраўскім, Дзвінскім раёнах у мінулым годзе ў кожным населеным пункце за два-тры месяцы чыталася толькі адна лекцыя.

Правільна, што цяпер правядзенне лекцыяныя прапановы канцэнтруецца ў Таварыстве па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў, што асобныя сілы дэстаў аб'яднаюць вакол таварыства, і яму будзе належаць важнейшая роля ў арганізацыі гэтай работы. Але гэта зусім не азначае, што з работнікаў культуры адымаецца адказнасць за арганізацыю лекцыяныя прапановы сярод насельніцтва. Органы Міністэрства культуры на месцах і культурна-асветныя ўстановы павінны лічыць лекцыяныя прапановы сваёй першачарговай справай, прыняць неабходныя меры да таго, каб усталяваць цесныя кантакты з адпаведнымі таварыствамі, з іх сельскімі групамі і забяспечыць рэгулярнае чытанне лекцыяў у кожным клубе. Даме культуры, хаце-чыталі на палітычныя, эканамічныя, прывязанаўча-навуковыя, сельскагаспадарчыя тэмы.

Траба звярнуць сур'ёзную ўвагу на прапаганду прывязанаўча-навуковых ведаў і антыраённа-навуковую работу сярод насельніцтва. Так, культасветустановаў Магілёўскай вобласці неадпаведна выяздуць прапаганду прывязанаўча-навуковых ведаў.

З падобным становішчам, вядома, ні ў якім разе нельга мірыцца. Траба разлучаць дабівацца, каб кожны раённы Дом культуры, сельскі клуб стаў сапраўдным культурным цэнтрам, валодаў такой прываблівай сілай для насельніцтва, якая парадзівавала-б у людзей парэўніцтва. Клубы павінны, апяча таіпай, шырока практыкаваць самыя разнастайныя формы работы, вучобы, сапраўднага культурнага адпачынку. Настае час шырокай прапаганды музыкі, вывучэння мастацтва, народнай творчасці сярод працоўных мас.

А хіба будучы наведваць людзі, напрыклад, Чырвонаслабскі раённы Дом культуры, у якім зімой холадна, вельмі брудна, ніяктульна, не працуюць гурткі мастацкай самадзейнасці? Такая ўстанова культуры адтурноўвае ад сабе моладзь і ўсё насельніцтва, ганьбіць саму назву ўстаноў культуры.

У сувязі з правядзеннем у гэтым годзе фестываляў моладзі і студэнтаў культасветустановаў павінны ўзяць на сабе асобныя клопаты падрыхтоўкі і правядзення гэтага важнага мерапрыемства. Праверка паказвае, што ў шмат якіх раёнах і абласных падрыхтоўка да фестываляў праходзіць неадпаведна. Алітым у будынку неахопаў аўдэіацыя тое, што ў рэпертуары самадзейных калектываў мала твораў беларускіх пісьменнікаў і кампазітараў.

Траба зрабіць так, каб кожны калгас, МТС і саўгас, кожнае прадрывства, навуковая ўстанова ўдзельнічалі ў фестывалях, мелі свой калектыв мастацкай самадзейнасці. Кожная вобласць павінна імянуцца дастойна паказаць сабе на рэспубліканскіх фестывалях.

Работнікі аддзелаў культуры і бібліятэк некаторых раёнаў нашай рэспублікі прывялі калектыву ініцыятыў, паставілі перад сабой задачы абслугоўвання бібліятэчнай кнігай кожную калгасную сем'ю і дамагчыся, каб за год у кожнай сем'і было прачытана 10—12 кніг. Гэтую высокую падрыхтоўку ініцыятыў павінны падтрымліваць усе работнікі культуры нашай рэспублікі. У Беларусі створаны рэальныя магчымасці для іх выканання. У рэспубліцы працуе 7200 бібліятэк з кніжным фондам звыш дзевяці мільянаў тамаў. Калі накіраваць намаганні ўсіх бібліятэк да адной мэты — абслугоўваць кожную калгасную сем'ю, то гэтая задача будзе ў нас паспяхова вырашана.

Варта закрануць і такое важнае пытанне, як размяшчэнне культурна-асветных устаноў. Мы доўгі час вывучалі гэтую задачу. Сябе нашых прапановаў наступны. У кожным цэнтры сельскага Савета траба мець дзяржаўны сельскі Дом культуры і бібліятэку, а ў двума работнікамі — дырэктарам Дома культуры і бібліятэкарам. Размясціць гэтыя ўстановы неабходна ў адпаведных дзяржаўных будынках, калі яны ёсць, або са згод праўдзены сельскагаспадарчай і памішанай калгаснага клуба, які знаходзіцца ў цэнтры сельскага, у тых-жа калгасах і брыгадах, у якіх ёсць свае клубы і, акрамя таго, яшчэ дзяржаўныя клубныя ўстановы, апошнія траба ліквідаваць і ўскласці адказнасць за правядзенне культурна-масавай работы на калгасныя клубы. Пакуль што гэтыя прапановы падаюцца ў парадку абмеркавання.

Нядаўна ЦК КП Беларусі прыняў паставу аб правядзенні агульнай культурна-асветнай устаноў рэспублікі ў гонар 40-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Траба зрабіць усё неабходнае, каб гэты агляд савецкай уздыму работы ўсіх культасветустановаў.

За апошнія гады палепшылася кіноабслугоўванне насельніцтва. Дзяржаўная кіностанцыя выканала план 1956 года на 101,9 працэнта. У параўнанні з 1955 годам абслугоўвана больш на 5 787 тысяч чалавек.

У рэспубліцы ўсё яшчэ мала людзей наведваюць кіно, асабліва на вёсцы, і незвычайна вялікая якасць кінопаказу. Невызначана пана па сельскай кіносетцы тлумачыцца тым, што вельмі часта паруюцца графікі маршрутаў кіноперасоўкі і працяглыя перапынкі ў кіноперасоўцы. За мінулы год у сярэднім штомесячна на рэспубліку бездзейнічала 10 кіноаўтомаваў. За год працой склаў 8947 экрэнгадзён. Не дапусціць іх, можна было-б дадаткова абслуговаць 240—250 тысяч гледачоў.

Хіба кіноглядцам вінаваты, што мы яму мала паказваем на вёсцы савецкіх кінофільмаў, нярэдка прыслымае да яго зноўна кінокарткі, працуюць пры лапамозе дэранай апаратуры і, значыць, на зусім нізкім тэхнічным узроўні?

Ці можна вінаваціць нашых гледачоў, што яны не ходзяць у кіно, калі нашы кіномаханкі часам па цэлым годзе не заезджаюць у населеныя пункты з 20—25 дварамі? Ці правільна некаторыя таварышы скарыстаць на гледача, які нібыта мала наведвае кіно, а самі ў мінулым годзе не скарыстаў 22 тысячы рублёў на рэкламу кінофільмаў? І гэта пры тым становішчы, што ў нас у многіх гарадскіх кіноаўтомавах бедная рэклама, а на вёсцы яе амаль зусім няма.

Цяпер траба лічыць галоўнай задачай работнікаў кіно ў вобласці 1957 года — дэтармінаваць выкананне плана кожным кіноаўтомам, кожнай перасоўкай, кожным раёнам і канторай кінопракату па ўсіх азначаных і колькасных паказчыках. Неабходна павялічыць прафесійнасці і культурны ўзровень кіноабслугоўвання насельніцтва. Мы гэта можам і павінны зрабіць.

Рашаючы сіла ў палітычнай і культурна-масавай работы сярод насельніцтва — партыйнае кіраўніцтва і кадры ўстаноў культуры. У сістэме Міністэрства культуры БССР працуе 27 701 чалавек. Падрыхтоўка кадраў работнікаў культуры праводзіцца ў 14 вышэйшых і сярэдніх навуковых установах, у якіх навуцаецца 2 394 чалавекі. У 32 музычных школах навуцаецца 7 540 дзяцей.

За пасляваенны перыяд навукальнымі ўстановамі выпушчана значная колькасць моладзых спецыялістаў, што дазволіла крыху палепшыць склад культасветработнікаў. Калі ў 1950 годзе бібліятэчных работнікаў было ў сярэднім адукацыя 640 чалавек, дык цяпер іх 2 111 чалавек, клубных работнікаў было ў сярэднім адукацыя 426 чалавек, а цяпер — 2 709 чалавек, 1 126 чалавек навуцаецца за вучы ў вышэйшых і сярэдніх навукальных установах.

Разам з тым неабходна адзначыць, што сярод культасветработнікаў яшчэ мала людзей з вышэйшай адукацыяй і каля 400 чалавек не маюць нават сямігадовай адукацыі.

Па-ранейшаму дапускаецца вялікая цяжкасць кадраў, якая дасягнула ў мінулым годзе 32 працэнтаў. Нярэдка на месцах няправільна адносіцца да моладзых спецыялістаў, не скарыстоўваюць іх па прызначэнню, не вучаць працаваць або бяскосяча мяняюць. Так, загадчык Шчучынскага раённага аддзела культуры Т. Нікуліншын за 1956 год вызваў ад работы па розных прычынах 28 культасветработнікаў і перамясціў у межах раёна 15 чалавек. Аналагічныя адносіны да кадраў былі вылучаны ў Карэліцкім і некаторых іншых раёнах рэспублікі.

Абласныя ўраўненні культуры павінны больш клопацца аб падборы, замарнаванні і выхаванні загадчыкаў раённых аддзелаў культуры, памятаючы, што раён адзельна важнае звяно ў сістэме кіраўніцтва справай культуры будаўніцтва ў рэспубліцы. Неабходна шырока паказваць вопыт перадавых аддзелаў культуры, прывялі вучыць людзей, дамагаюць іх у рабоце і прычыноўна патрабаваць адказнасці за даручаную справу.

Вынікі сацыялістычнага сабарніцтва з нашымі літоўскімі сабрамі паказваюць, што дэталі і ў гэтым годзе азнача паніжэнне творчай сувязі, абмен дэлегацыямі і вопытам у рабоце, а гэта садзейнічае ўмацаванню дружбы нашых народаў і ўзаемнаму ўзагаваццю культур.

Няма сумненняў, што работнікі культуры Беларускай ССР, а з'яўляючыся вернымі памочнікамі Камуністычнай партыі працягваюць усё намаганні да таго, каб дабіцца новых вялікіх поспехаў у развіцці культуры, па ўздыме работы па культурна-абслугоўванню працоўных рэспублікі, выкананню ўзятыя на сабе сацыялістычныя абавязанні і падрыхтоўцы дастойнага сустрачу 40-годдзя Вялікай Кастрычніцкай.

Рэспубліканская нарада работнікаў культуры

Змястоўная і цікавая размова адбылася на гэтай нарадзе работнікаў культуры Беларускай ССР. Усеіх адноўжана хвалялі пытанні, якія лепш падрыхтавацца да ўсенароднага свята — 40-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. І ў ажурытых гуртках у час перапынкаў, і ў гарацых прамовах з трыбуны народнага дома было пачуць нямаю слухных прапавоў, якім шляхам ажывіць работу новых культурна-асветных устаноў, палепшыць лекцыяныя прапановы, работу кіноперасоўкі, гуртковай мастацкай самадзейнасці, што траба зрабіць, каб кожны Дом культуры, кожны клуб, бібліятэка і хата-чыталня сталі сапраўднымі апорнымі пунктамі партыйных арганізацый і правядзення ўсёй палітыка-выхаваўчай і культурна-масавай работы на вёсцы. Было выказае таксама нямаю крытычных заувагаў у адрас абласных ўраўненняў культуры, работнікаў кінопракату, дамоў народнай творчасці і Міністэрства культуры БССР.

СУВЯЗЬ З ЖЫЦЦЕМ

Амаль кожны прамоўца, які выступаў на нарадзе, гаварыў аб вельмі важным уздыме, з якім працуюць савецкія людзі ў гэтым неабавязным юбілейным годзе, рыхтуючыся сустраць Вялікае свята працоўных — 40-годдзя Кастрычніцкай новай поспехамі ў працы.

— І мы, работнікі культурнага фронту, — сказаў ў сваёй прамовах загадчыца Дашкаўскай сельскай бібліятэкі Магілёўскага раёна М. Барадзінска, — не павінны адставаць ад свайго народа.

Дашкаўская сельская бібліятэка многа робіць, каб дапамагчы масовай партыйнай арганізацыі, калгаснікам паспяхова ажывіць дзейнасць партыі і ўрада па пытаннях прапаганды літаратуры на ўсіх тэаіных ведаў і ў першую чаргу кінуць аб перадавым вопыце і дасягненнях савецкай сельскагаспадарчай навуцы.

За год бібліятэка выдала чытачам каля 13,5 тысяч кніг. Як стаючы фактар у рабоце сельскай бібліятэкі траба адзначыць тое, што больш чым тысяча кніг з агульнага фонду 6 900 экзэмпляраў заўсёды знаходзіцца на руках у чытачоў. За год бібліятэка прыцягнула 1 020 чытачоў.

— Цяпер мы змагаемся за тое, — працягвае М. Барадзінска, — каб дасягнуць бібліятэчную ўвагу да кожнага працадольнага калгасніка. І мы дасягнем таго, што кожны наш чытач за год прачытае 10—12 кніг.

Загадчык Гродзенскага раённага аддзела культуры В. Ланцёўка гаварыў, што культасветработнікі раёна частей сталі выйшаць на жывёлагадоўчых фермах, у полі, у брыгадах, там, дзе вырашаецца лёс ураджаю. Разам з масовай інтэлігенцыяй яны дамагаюць партыйным арганізацыям, усім калгаснікам змагацца за выкананне рашэнняў партыі і ўрада па пытаннях сельскай гаспадаркі.

Надзвычай важныя пытанні ўзяў на нарадзе народны артыст СССР Р. Шырма. Ён гаварыў аб неабходнасці шырай вывучаць і прапагандаваць народную песню: — Беларускі народ таленавіты, здольны народ. Ён мае свае шудоўныя мелодычныя песні, дык давайце запісваць іх і выконваць у гуртках мастацкай самадзейнасці. Мы ўсе цяпер умоцнена рыхтуемся да фестываляў. Траба, каб наш рэпертуар быў разнастайным і цікавым. Між тым наглядзецца нічым неапраўданае захалпенне нізкапробнай дэкаваў музыкай. Акрамя таго, многія калектывы адымаюць беларускую народную песню і творы нашых кампазітараў. Гэта, вядома, няправільна. Фестываль павінен паказаць росквіт нашай беларускай савецкай культуры, а гэта можна зрабіць толькі ў тым выкладзе калі мы больш чула і уважліва, па-гаспадарску будзем ставіцца да нацыянальнага рэпертуара.

Аб неабходнасці наладзіць цесную ўзаемасувязь майстроў прафесійнага мастацтва з самадзейнымі калектывамі гаварыла ў сваім выступленні народная артыстка СССР Л. Алесандраўская. Яна раскавала прысутным, як траўт оперы і балету рыхтуюцца да значнальнай падзеі — 40-годдзя Савецкай улады.

Народны артыст СССР Я. Цімоцін раскаваў пра новыя творы, якія напісалі беларускія кампазітары да фестываля і да саркагоддзя Кастрычніцкай, і над чым яны працуюць цяпер.

Загадчык клуба калгаса «17 Верасня» Давыд-Гарадоўскага раёна А. Патрубейна гаварыў аб рабоце, якую праводзіць клуб сярод членаў свайго сельскагаспадарчай.

З ДАПАМОГАЙ ГРАМАДСКАСЦІ

Уважліва слухалі ўдзельнікі нарады выступленне старшын Шымковіцкага сельска-вясельскага раёна М. Арцюшоўскага, якія раскавала пра дапамогу, якую сельскі Совет аказвае сваім культасветустановам.

Да 1956 года ў Шымковіцкім сельска-вясельскім клубе, а хата-чыталня і бібліятэка знаходзіліся ў цесным, неспрыяльным памішанні. На сесіі сельскага дэпутатства — члены калгаснікаў дадалі, што траба зрабіць, каб ажывіць работу культасветустановаў. Было вырашана пабудаванне сельскага клубу. Але не хапала сродкаў, каб скончыць будаўніцтва. На дапамогу прыйшла грамадскае сельскае: калгас адпусціў на будаўніцтва пяць тысяч рублёў, МТС расплаваля 10 кубаметраў асу на дошкі, спіртаваў зрабаві пены і г. д. Брыгу планей добрыя памішанкі атрымалі бібліятэку і хата-чыталня. Усё гэта было зроблена пры актыўнай дапамозе грамадскасці.

Акрамя таго, раскавае тав. Арцюшоўскага, па ініцыятыве сельскага Савета ў кожным населеным пункце створаны чырвоныя куткі. Праўдзены калгасі забяспечылі іх кнігамі, газетамі, часопісамі, настаяўніцы гудзіямі, выздзелі адказных за работу куткоў. Цяпер пры кожным чырвоным кутку працуе самадзейны гурток. Сельскі Совет і пачынае сочыць за работай сваіх культасветустановаў. На сельска-вясельскім стацыяна сывадаючы работнікаў культурна-

туры, зацвярджаюцца планы іх работы. Нядаўна на сесіі зацверджаны трохгадовыя планы будаўніцтва новых і добраапрацавання існуючых культасветустановаў. Вырашана пабудаванне тры калгасныя клубы, Азельніцкага тэатра клубных тэатраў, Нядаўна моладзь пасадзіла тры тысячы моладзых дрэваў каля клубу і школы.

Абмеркаваўшы паставу ЦК КПБ аб правядзенні агульнай культурна-асветнай устаноў, мы вырашылі да гадзіны Кастрычніцкай ўмацаваць нашу лекцыяную групу. Мы дабіваемся, каб у кожнай установе культуры чыталася не менш чатырох лекцыяў за месяц і па адной — у кожным населеным пункце. Сваімі сіламі мы паставілі 25 канцэртаў мастацкай самадзейнасці. Аб тым, як клопацца праўдзены сельска-вясельскіх старшын калгаса імя Будзёнага Каманецкага раёна В. Хілько. Калгас на свае сродкі пабудаванне два клубы, набыў літаратуру для двух бібліятэк. У мінулым годзе праўдзены калгас адпусціў 50 тысяч рублёў на культурныя патрэбы. За гэтыя сродкі калгас ваяваў стацыянарную кіноаўтомаву, два баяны, добрыя крэслы для клубу. Цяпер створаны ўсе ўмовы для культурнага адпачынку калгаснікаў.

НЯВЫКАРЫСТАНЫЯ РЭЗЕРВЫ

У рэспубліканскай нарадзе работнікаў культуры ўдзельнічалі таксама прадстаўнікі сельскіх настаўнікаў. Выкладчыца Палубіцкай школы Гомельскага раёна М. Тулуша і настаўніца Сямёнавіцкай школы Уздзенскага раёна Н. Сініцкая гаварылі аб удзеях сельскай інтэлігенцыі ў рабоце культурна-асветных устаноў.

Больш 20 год працуе ў школе настаўніца Н. Сініцкая — вялікі амаер песні. Многа год яна кіруе харавым калектывам калгаса «Першамайск». За добраўмысленую работу атрымала шэсць грамад, некалькі падаяў. У хору прымаюць улет 40 чалавек. Самадзейны калектыв часта выступае з канцэртамі ў суседніх сельска-

вясельскіх вёсках.

Удзельнікі рэспубліканскай нарады (злева направа) інспектар Барысэўскага раённага аддзела культуры З. Пясечка, дырэктар Уздзенскага раённага Дома культуры Б. Гінаіскі, загадчык Поруаўскага раённага аддзела культуры К. Соўнава, начальнік Маладзечанскай абласной канторы кінопраката У. Нароўніч, настаўніца Сямёнавіцкай сярэдняй школы Уздзенскага раёна, кіраўнік калгаснага хору сельска-вясельскай самадзейнасці Н. Сініцкая, начальнік Маладзечанскага абласнога ўраўнення культуры С. Пранько.

Заўвагі ў два адрасы

Сельская гаспадарка нашай краіны ў сваім развіцці штогод забявае ўсё нова і нова паспехі. Сёння мы знаходзімся на парозе таго часу, калі будзе поўны дастаток прадуктаў харчавання і сыравіны для прамысловасці. Натуральна, што ў такі перыяд усёагульнага прагногага ўздыму работнікі сельскай гаспадаркі правяляюць вялікую цікавасць да спецыяльнай літаратуры, у якой можна было-б пачэрпнуць новыя веды па пытаннях раслінаводства і жывёлагадоўлі.

Выданнем сельскагаспадарчай літаратуры ў Мінску займаюцца чатыры ўстановы: Дзяржаўнае выдавецтва БССР, Акадэмія навук БССР, Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР і Беларускае рэспубліканскае навукова-тэхнічнае таварыства сельскай і лясной гаспадаркі.

Спымнім на двух апошніх адрасах. Узначальвае выданне сельскагаспадарчай літаратуры ў Міністэрстве Фёдар Рыгоравіч Ляўша. Софія Мікалаеўна Смыкава займае пасаду вучонага сакратара Беларускага рэспубліканскага навукова-тэхнічнага таварыства сельскай і лясной гаспадаркі. Яна практычна займаецца ў таварыстве выданнем навукова-тэхнічнай літаратуры, хача ёсць там, вядома, і старшыня—прафесар Мікалай Апанасавіч Дарожкін, і намеснік—кандыдат ветэрынарных навук Пётр Матвеевіч Ямшчыкоў, якія, дарчы, бываюць у таварыстве вельмі рэдка. Так што вучоны сакратар Софія Мікалаеўна на сутраці кіруе ў таварыстве ўсёй справай выдання літаратуры па сельскай і лясной гаспадарцы. Заўважым, што яна мае толькі сярэдняе арганізацыйнае адукацыю і вельмі невялікі стаж практычнай работы. Таму, вядома, вырасць многія складаныя пытанні ёй не пад сілу.

Таварыства ў мінулым годзе выпусціла 16 брашуры. Пазнаёмімся з іх тэматыкай, прыходзіць да вываду, што на гэты брашуры не можа быць масавага попыту сельскіх працаўнікоў. І вось чаму. Палаві на брашуры прысвечана барбарыя са школьнікамі і захворванымі сельскагаспадарчых культур. У брашурах не дзесяціна свайго вопыта практыкі, перадавікі сельскай гаспадаркі, якія-б прастай, чалавечай мовай, без услажнення мудрагелства расказвалі аб сваіх прагночных поспехах. Выпушчана толькі адна брашура аб вопыце практычнай работы—«На ўздыме». Т. Вярсоцкага, старшыні калгаса «Комунар» Дзяржынскага раёна, у якой ён расказвае, які былі атрыманыя добрыя нагоды малака. Астатнія брашуры напісаны ў кабінетнай цішыні, у далечыні ад практычнай справы, засунутыя інструкцыямі, складанымі навуковымі тэрмінамі і выразамі. Часцей за ўсё яны не закранаюць належаўшых задач, якія ставіць перад сельскай гаспадаркай.

З поля зроку таварыства выпалі пытанні жывёлагадоўлі, калі не лічыць брашуры К. Грачова «Вырошчванне ў калгасе маладняка птушкі, атрымліваемага з інкубаторна-птэшкагадоўчых станцыяў». Курам трохі пашчасліва, а вось каровам, свіням і іншым жывёлам—ні каліна. Коной, праўда, упамінулі—вышла брашура кандыдата сельскагаспадарчай навук І. Арлоўскага «Жывёлы паліўнішчы і закармаванне коной у калгасе Беларусі». У якой, зноў жа, без канкрэтных прыкладаў, палюшча разважаюць наогул аб коных. Кукурузу—гэтай важнай кармавой культуры—нададана ўвага толькі ў брашуры «Школьнікі і хваробы кукурузы». А вось як яе вырошчваюць, як урабляць глебу пад кукурузу—пра гэта ні слова.

Таварыства выпусціла летас брашуру І. Лейзавіча «Высокаянасасе насенне—залог высокага ўраджая». Гісторыя яе такая: тры гады гэтую брашуру не прымаў ні ў адным выдавецтве з прычыны таго, што яна напісана без ведання справы. І вось у гэтай брашуры аўтар дае «спрады», робячы «новаадкрышчы»:

«Высокаянасасе насенне павінна мець высокую ўсходжасць, высокую жыццездольнасць, нармальную выростаўнасць, буйнасць, цяжкаважасць, вітагеннасць, непаходжанасць, не павінна быць заражана школьнікамі і хваробамі, не мець сменца і іншых прымесяў».

І далей:

«К пачатку ўборачных работ трэба высокакачэна адрамантаваць і падрыхтаваць камбайны, трактары, жаярыкі, малатары, конныя прыводы, зернеачышчальныя машыны і ўсё, уборачны інвентар, косы, віль, граблі: падрыхтаваць транспартныя сродкі, тэру і патуку гаспадарку; свечасноса закончыць будаўніцтва, рамонт і падрыхтоўку павяўшых, крытых такоў, зернеачышчальнікаў і спірнаў».

Такія «вучоныя» праца трэба, вядома, толькі аднаму аўтару—каб атрымаць ганарар.

Заўважым, рэдагавала гэтую брашуру вучоны сакратар таварыства С. Смыкава. Гаворачы пра выданцы план таварыства на 1957 год, трэба адзначыць, што тэматыка яго гэтак жа аднабакова, як і летас. Дарчы план складзены чамусьці толькі на першае паўгоддзе, а не на ўсё год, і ў ім на-ранейшаму не з'явіліся месца перадача вопыта практыкаў і спецыялістаў сельскай гаспадаркі. План з'яўляецца дубіраваннем тэм, якія распаўсюнены і выданыя ў мінулым годзе іншымі рэспубліканскімі выдавецтвамі, а напрыклад, цікавая праца М. Антонай «Ветэрынарныя прафілактыка пры вырошчванні цялят» ляжыць без руху, бо маўляў, «фонду паперы на яе не засталася».

У суседнім з таварыствам пакой абсталяваўся Т. Ляўша, які ведае выданнем сельскагаспадарчай літаратуры па ліній міністэрства.

Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР выпусціла летас 67 брашуры, 18 палкаў, 11 лістовак і 4 пісьмы—усюго 100 назваў. Заўважым, што гэтую літаратуру па розных галінах навукі рэдагуе Фёдар Ляўша, які мае толькі арганізацыйна-прадзюжэрскае ўважэнне. Так што ён, як кажучы, і швец, і жнец, і на дуліцы іграць—рэдагуе ўсё, што трапіла пад руку. А як ён «рэдагуе»,—пакажам гэта на прыкладзе.

У брашуры В. Цімошыніна і П. Карпіка «Перадвы свеклаводчы калгас» на стар. 7 чытаем:

«Сярэднесутанная тэмпература за гэты перыяд пераважна 2000 градусаў, што поўнасьцю дастаткова для росту і развіцця цукровых буркоў».

Так што, пры тэмпературы ў 2000 градусаў можна не толькі павыць метал, а і буркі вырошчваюць... Можна падумаць, гэта апіска? Няхай сабе так, але чаму ўсё брашуры перапысана шматлікімі лагічнымі недакладнасцямі і стылістычным бураломам?

Вельмі нехайна адрэдагаваны і брашуры «Вопыт Гарадскага тэхнікума механізацыі сельскай гаспадаркі Ю. Казлоўскага, «Лён—наша багасце» М. Латэсава, «Вопыт калгаса імя Гастыля Мінскага раёна па выкарыстанню коной» В. Гладзіна і А. Райнава і многія-многія іншыя.

Спымнім на брашуры кандыдата сельскагаспадарчых навук А. Гаіко і І. Гарэлікіна «Вопыт работ калгаса «Комунтар» па павелічэнню вытворчасці прадукцыі на 100 га зямлі».

Там, як бачыце, нафта патрэбная, цікавая, попыт на гэту брашуру павінен быць вельмі вялікі, тым больш, што калгас «Комунтар» Магілёўскага раёна славіцца сваімі прагночнымі справамі нават за межамі рэспублікі. Людзі бяруць гэту брашуру, чытаюць і, недаўмысльна разведзшы рукамі або проста абурэннямі—што тут: перадача добрага вопыта або прапаганда адсталых, нават шкодных метадаў у працы?

Заглянем і мы ў гэтую брашуру. На стар. 9 знаёмімся з табліцай росту ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур у калгасе. Праз якую хвіліну пераконваемся, што ў табліцы не сколажана канцы з канцамі.

На стар. 16 чытаем:

«Акрамя таго, палавіну грубых кармоў калгас атрымлівае ў выглядзе яравой і азійскай саломы, а таксама мякнцы».

А яшчэ ніжэй:

«У балансе грубых кармоў значную ўдзельную вагу (каля 50%) займае саломы».

От гэта дзік прапаганда перадавога вопыту, калі ў рашчэн кароўкам падоўбаваць палавіну саломкі!

Як жа ў «Комунтар» абсталіць справа з кукурузай на сілас? Чытаем на той-жа 16-й старонцы:

«У 1956 годзе было пасеяна на сілас 106 гектараў кукурузы. У сувязі з неспрыяльнымі кліматычнымі ўмовамі сабрана па 93 ц з гектара масы ў гектара».

Пра тое, што ў іншых калгасках пры тых-жа «неспрыяльных» кліматычных і глебавых умовах сабрана ўраджаі кукурузы ў некалькі разоў большы,—пра гэта ні слова!

Чытаем далей:

«У сярэднім на кожную карову нарыхтавана па 5,7 тоны сіласу... Жывёлагадоўля калгаса забяспечана дастатковай колькасцю грубых, сакавітых і канцэнтраваных кармоў... Такая колькасць кармоў забяспечвае нармальную зімоўку жывёлы і далейшае павышэнне яе прадукцыйнасці».

А яка-ж яна «нармальна» зімоўка, калі палавіну кармоў складае саломы, калі на карову нарыхтавана толькі па 5,7 тоны сіласу, замест, скажам, дзесяці тон?

Калгас «Комунтар», як вядома, атрымлівае высокія нагоды малака, і не таму, што там скармліваюць жывёлу голю са- саломі і мякнці. Яе апрацоўваюць хімічнымі шляхам па метад Скрыгана, пасля чаго саломы і мякнці становяцца фракцыя канцэнтраваным кармом. Але ў брашуры пра гэта нічога не сказана.

На старонцы 30-й чытаем:

«У 1956 годзе ад 80 асноўных матак было атрымана 1776 і захавана 1563 парасі, што складае на асноўную матку па 19,6 галавы».

Гэта добра. А што-ж калгас атрымае на свінаферме сёлета? Пра гэта чытаем наступнае:

«У 1957 годзе сярэдняю пладаннасцю асноўных матак намечана павысіць да 12,5 парасі на апарос...» (стар. 29).

Значыць, атрымліваецца, што калгас рухаецца не наперад, а назад? Сёлета, у параўнанні з леташнім, асноўная свіна- сатка дасць на 7,1 парасі менш? А гэта-ж няпраўда. Калгас «Комунтар» ума- лоўвае сваю гаспадарку, іспытаныя мно- жымі сваё багасце.

А вось прапаганда безгаспадарчых мета- даў:

«На свінагадоўчай ферме калгаса... шырока практыкуецца мясны аджорм племяннога маладняка» (стар. 29).

Аказваецца, племянны маладняк ідзе пад нож—на месца—замест таго, каб пра- даваць яго іншым гаспадаркам для ўкамплектавання фермаў племяннога жи- вёлы.

Усё гэта—«кветкі», а вось «гадзікі», да якіх дагарваліся дзякуючы бласлаўленню Ляўшы, Гаіко і Гарэлікіна. На стар. 24 чытаем такое, што толькі дзіўу даем:

«Масавы раздой (жароў—А. Р.) дазволіў падняць на больш высокую ступень сацы- алістычнае сапрабніцтва».

У сувязі з усім сказаным паўстае за- каннае пытанне: хто даў права трапіць дзяржаўным сродкі, хто дазволіў пера- адыць паперу на такую няўдалую прапаган- ду метадаў працы?

Выданнем сельскагаспадарчай літарату- ры ў Мінску займаюцца, як было сказана, у чатырох месцах: Дзяржаўнае выдавец- тва БССР, АН БССР, Міністэрства сель- ская гаспадаркі БССР і Беларускае рэ- спубліканскае навукова-тэхнічнае тавары- ства сельскай і лясной гаспадаркі. Апош- няе мае не маюць ні кваліфікацыйных рэ- дактараў, ні неспасрэдных кваліфіка- раўнікоў, якія маглі-б забяспечыць такі важны ўчастак работы. Свае брашуры мі- ністэрства і таварыства часцей за ўсё друкуюць у такіх друкарнях, дзе няма во- пытных спецыялістаў па выпуску кніжнай прадукцыі, таму брашуры выходзяць са шматлікімі тэхнічнымі памылкамі, на ніз- кім паліграфічным узроўні.

Акрамя ўсяго сказанага, трэба адзна- чыць, што ва ўсіх гэтых выдавецтвах не- даравальна мала выпускаецца сельскагас- падарчай літаратуры на беларускай мове. Ну, зноў жа выдаўцы думаюць, што, ска- жам, дзядзька беларус—спрадвечны, у добрым сэнсе гэтага слова, «бульбянік», не зразумее на беларускай мове тое, як лепш вырошчваюць бульбу?

Справа выдання літаратуры Мініст- рствам сельскай гаспадаркі БССР і Беларус- кім рэспубліканскім навукова-тэхнічным таварыствам сельскай і лясной гаспадаркі павінна быць карэным чынам палешана. Чым хутчэй гэта будзе зроблена, тым лепш для сельскіх працаўнікоў, для мэт далейшага ўздыму калгаснай вытворчасці.

А. РЫЛІКО.

Ленінград. Навучэнцы Вышэйшага мастацка-прамысловага вучылішча імя В. Мухоміна рыхтуюць падарукі да 250-годдзя горада. Дыпламантка кафедры керамікі І. Акілінава працуе над фарфаравай ва- зой.

На здымку: І. Акілінава за роспісам вазы.

(Фотэхроніка ТАСС).

Поспехі сельскіх кінемеханікаў

Кінемеханік Ізабелскага сельскага паўстанняра Ваўкаўскага раёна З. Ку- леша дэтрэмінава выканаў чатырохмесяч- ны план. У населеных пунктах, якія ён абслугоўвае, тав. Кулеша стварыў пастаян- ны актыў кіноагнатары, шырока рэкла- мавалі фільмы, рассялае глядачам запра- шальныя білеты. Перад пачаткам сезону наладжываецца праграма грамадзянскіх, арганізаваных лекцыяў, гутаркі. Часта для сельскіх школьнікаў аманструецца дзіцячыя фільмы. У першым квартале З. Ку- леша даў 67 сеансаў.

Столькі-ж сеансаў на рахунку і ў механі- каў тт. Халмава, Супруновіча, Ляшка. Кіноагнатары раёна на 20 працэнтаў пера- крывілі заданне першых трох месяцаў—да- лі тысячы сеансаў і абслужылі 74 тысячы глядачоў. Яны вырышлі да 40-годдзя Вя- лідка Кастрычніка ўдава перавыканач план і выклікалі на сапрабніцтва кіне- механікаў Берастовіцкага раёна.

Грае калгасная моладзь

Апускаецца вечар. З раскрытымі вокан сельскага Дома культуры днасіцца музыка. Праходзіць рэпетыцыя духавога ар- стрэра. Усёго паўтара года прайшло з часу, як калгас імя Жданова Новагародска- га раёна набыў камплет інструментаў духавога арстрэра, але вялікай папуляр- насці ўжо карыстаюцца неслышчыцца. Вопытны кіраўнік Васіль Іванавіч Курчэр- ну навучыў калгаснікаў музычнай грамаде. Затым прыступілі да развучвання музы- чных твораў. Выучылі беларускую полку, рускую народную песню «Плещуць ха- лодныя хвалі» і іншыя.

Здольнымі музыкантамі зарэкамендавалі сябе калгаснікі І. Капілювіч, Ул. Шайбак, М. Дзямідчык, Г. Буйвал, Аркестр многа раз выступіў у сельскім клубе, у суседнім калгасе і перад жыхарамі Любчы.

Цяпер удзельнікі духавога арстрэра рых- туюцца да фестывалю моладзі. Яны раз- вучваюць «Лявоніху», чыскую полку, песні «Вараг», «Якім ты быў» і іншыя.

В. КАПІЛЮВІЧ.

Гастролі беларускай артысткі ў Лівне

У Вільнюсе з вялікім поспехам высту- піла салістка Беларускага дзяржаўнага ар- стэра Лейна Вялікая тэатра оперы і балета Л. Галушкіна.

Беларуская артыстка прыняла ўдзел у спектаклі Літоўскага тэатра оперы і ба- лета «Барс Галуно», у якім выканала партыю Марыны Міньшч.

Вільнюскія глядачы цёпла сустрэлі вы- ступленне Л. Галушкінай.

Творы студэнтаў-мастакоў

На рэспубліканскай выстаўцы выяўле- нага, дэкаратывага і прыкладнага ма- статства, прысвечанай Усебеларускаму фе- стывалю моладзі, якая адбылася ў Мінску, вялікае месца займалі работы студэнтаў тэатральна-мастацкага інстытута—вучо- ных кампазіцыі і аэдыю.

Работы вельмі нароўныя па прафесія- нальнай закончанасці, што зусім нату- ральна, але па-свойму цікавыя і кашто- вныя. Асноўная асаблівасць работ студэн- таў—гэта думкі і імкненні, якія непа- кояць будучых мастакоў. Студэнтаў больш за ўсё краіна багасце навакольных з'яў- сучаснасці, тое, што даводзіцца ім бачыць непазрэна ў жыцці, у натуре.

Другая асаблівасць—само бачанне жыц- ця. На выстаўцы няма ніводнай работы, дзе-б знайшлі месца ноты суму або раз- гудзенасці, абываковых адноін да чалавека і яго спраў. Здаровым і багатым настро- ем напоўнены кожная кампазіцыя, кожны пейзаж.

Найбольш яскрава ўсё гэта відаць у лепшай рабоце выстаўкі—«Партрэт на- стаўніцы Лісеўскага. Тут сагулачуцца тыя прафесіянальныя якасці, якія на- бліжаюць партрэт да сапраўднага маста- ца твора. Перад нам прыгожая мала- дая жанчына на фоне школьнай дошкі, з адкрытым і разумным тварам, у левай яе руцэ разгорнутая кніжка, у правай—ва- лалачак кройдзі. Калі глядзіш на яе, уяў- ляюцца і клас, і вучні. Партрэт уда- ла скаманпаваны, няма нічога лішняга і та- нава, што перагнаекаля-б галоўнаму.

І кніжка ў руцэ, і заледная сукенка—у- сё прыгожа, умела падпарадкавана вобразу чалавека. Лепшыя якасці партрэта вы- мупаюць забывацца на некаторае кампа- зіцыйнае зго лабаственства да вядомага партрэта мастака Бажыя «Першакласніца».

Аб умелі бачыць жыццё і вострай на- зіральнасці сведчыць невялікі жанравы малюнак «Вечарам» студэнта Шпелева. На беразе рэчкі варажы тані, які напалаві-

ну затануў у вадзе. На яго вежы стаіць юнак з вудай. Усё пададзена проста, як- канана неспасрэдна, у такім стане, як уяўлялася натура з першага погляду. Малюнак атрымаў цікавым, сціплым па жыццямі.

Багатым настроем прасякнута вучэбная кампазіцыя «Калы галка» Бараноўскага. У ёй шмат пеліны і жывога адчування натуры, стану і часу. Двое маладых ма- стакоў сустрэліся каля ганка з высюкаю длаўчынай. Відаць, яна падбалася ім, і гутарка завязалася надоўга. Прямую сустрэчу шчодрасравае цёплае летняе сонца. Напісана кампазіцыя смела і сва- бодна, з умелым выкарыстаннем пошчу палатна.

Лёгкая і смелая другая жанравая кам- пазіцыя Бараноўскага—«Майла белая». Напісана проста і неспасрэдна, яна ма- жуче з дасціпнасцю прафесіянальнага ма- стака, Бараноўскаму лёгка дацца кампа- зіцыйнае вырашэнне, колер, малюнак. Ха- цецца-б бачыць у яго работах імкненне да больш глыбокай думкі, дасціпнасці форм, беражлівай затраты выяўленчых сродкаў.

Значнай увагі заслугоўваюць пейзажы і аэдыю Японічанца і работы студэнта Апацхэра, у якіх адчуваецца ўдумлівасць мастакоў, умненне свабодна занатоўваць свае думкі.

Цікавая невялікая кампазіцыя «Па рэкану краю» Шапкіна, у якой з на- строем і ў прымярнай гаме напісана група піянераў на беразе ракі ў перадаворні час.

Сярод экспанаваных работ выдатна вы- днаюцца Лістравыя Грамыці да верша Н. Некрасова «Ледз Мазаі і зайчы». Лістравыя экспанаваны ў Маскве па да- калянай выстаўцы і выпушчаны выдавец- твам «Совецкі мастак» каларовымі рэпра- дукцыямі.

П. ГЕРАСІМОВІЧ.

Канферэнцыя чытачоў

Ва ўрадавай бібліятэцы імя Горкага ад- былася канферэнцыя чытачоў па раманы «Мінскі напрамак» І. Мележа.

Цікавым было выступленне работніка Міністэрства фінансаў М. Філіповіча. Па- дарэзны аналіз рамана зрабіў работнікі Міністэрства асветы В. Вярбіла і Т. Дзера- вяга. Былі партызан Ю. Пашкоўскі гаво-

рыць, што аўтару ўдалося паказаць адлі- ства совскага народа ў барбарыя супраць фашысцкіх захопнікаў.

У абмеркаванні рамана прынялі ўдзел Герой Савецкага Саюза П. Саенка, І. Ка- мінікі і іншыя.

У заключэнне выступіў І. Мележ.

Е. АПАРЦАВА.

У Мінскім дзяржаўным цырку пачаўся новы сезон. Аматыры цыркавога маста- цтва з вялікім задавальненнем прымаюць першую ў гэтым сезоне праграму.

Прыцягае ўвагу рознастайнасць нумароў. Тут прадстаўлены амаль усе жанры цыркавога мастацтва: жакет, эквілібрысты, музычныя эканспэтрыкі, жанглёры, акраба- ты, гімнасты і г. д.

Асноўны нумар праграмы—выступленне ўтаймавалішчы, заслужанай артысткі РСФСР Ірыны Бугрымавай з дванаццацю дэрсіраванымі лішчамі.

На здымку: выступленне Ірыны Бугрымавай.

Фото І. Салавейчыка.

Штамп і тут не дарэчы

Неяк у бухгалтэрыі адной вышэйшай навучальнай уста- новы зашла размова пра алі- менты.

—З заробку прафесара Н.—скажы бухгалтар,—мы кожны месяц высілаем яго жонцы на ўтрыманне сы- на паўтары тысячы рублёў.

—На аднаго сына—паў- тары тысячы—здзіўляе не- хта з прысутных.—Колькі-ж яму год?

—Другі галок пайшоў. —Значыць, на малое дзіця столькі грошай?—недарэчы- та спытаў той самы прысутны.

Бухгалтар узняў куцыстыя рудаватыя бровы і развёў ру- камі.

—Такі заклон... Укладчылі ў размову і ас- татныя.

—На аднаго тая паўтары тысячы былія жонка можа добра жыць палцям не па- вярнуць.

—Ну, скажам пражыне яна так восемнаццаць год прыкмыне паній жынц, а та- ды што? —Ды і сыну цяжка дава- дзіцца... —Можна, я тут расказаў пра выключны выпадак. Але пры- клад, калі на ўтрыманне а- леаго дзіця спажываецца ў ме- сяц 800—1000 і больш руб- лёў—гэта не выключэнне.

дзік няхай пайшоў». Што-ж, паспрабуем паспрацаваць па паважаным аліментам.

Бы кажаць: «Пакінуў сям'ю». Адуку—вам вядома, што ён пакінуў? Можна, яго па- кінулі? Ды і не ў гэтым спра- вялі закон патрабуе на ўтры- манне аднаго дзіцяці выліч- ваць чэрны заробок, на тры і больш—палавіну. А ў каго ка- пакінуў—гэта пад увагу не прымаецца. Але, мне здаецца, неслыда папускаць і тут праз- мернасцей.

Нагадаем другі выпадак. Перад Мінскім абласным судом—да чалавекі: жанчы- на ў панашаным адзенні з бледным тварам—Зінаіда Лейкіна і нахабын з выгляду мужчына—Якаў Чарнішкі. Яны разводзяцца.

У іх было ўжо двое дзяцей калі наразілася яшчэ даўня. Муж знашоў, што гэта за- надта—ён не мае намеру вывабіцца з сіл на клонаты ад- дзеяць. Мець, вольная рукі—куды лятаць і лепш. І ён па- кіннуў сям'ю, каб знайсці больш зручную партнёра. Такая партнёра трапілася і вось суд слухае справу аб рас- заванні шлюбу. Заадно высвят- ляецца, што, не жадаючы прымаць неадарэдавана ўдзел у выхаванні дзіцяці. Я. Чар- нішкі катэгорычна супраць грамадзянскага дапамогі ім. Грошы вунь як патрэбны яму самому і яго новай жонцы. Таму ён наўмысна пайшоў на такую працу, дзе нічога не трэба ра- біць. Праўда, там і пята та- ка, як праца, але яму па- трэбен не заробак. Добры крапек, ён лёгка дома заро- біць адну—дзе тысячы ў ме-

сяці. Ні паадак, ні алімен- таў спажываць з яго не бу- дучы. Няхай усё гэта бярэць за тавы, якую ён атрымлівае